

ÖĞRENCİDE MOTİVASYONU ARTTIRMA YOLLARI

○ ÖĞRENCİLERİ GÜDÜLEME YOLLARI

insanın başarılı olmasının ilk şartı, “ben bunu yapmak istiyorum!” diyebilmesidir. “isteklenme” olmadan ne öğrenci dersine çalışır, ne futbolcu futbolunu oynar, ne şirket elemanı verimli çalışır. Bizim yanlışıımız bunun yerine zorlamayı, zorunlu kılmayı, şartlandırmayı, kandırmayı koymamızdır. Bir kişiyi karşınıza alıp “bunu yapmak zorundasın, yoksa aç kalırsın!” dersiniz, o kişi dediğinizi yapar ama istek duymaz. Eğitim sistemimiz ve çalışma hayatımız bunu yapmaktadır, bu sebeple de başarılı olamamaktadır. Motivasyon güdüleme değildir, kişide o işi yapmak için istek uyandırabilmektir. Başarının ilk adımı budur. Güdülenme, öğrenci ve öğretmen eksenli bir kavramdır. öğrencileri güdülemek için, öğretmenin kişisel olarak eğitim etkinliklerine istek ve coşku ile katılması gerekir.

Öğretmen eğitime verdiği önemi ve eğitim etkinliklerine gösterdiği özeni, tutum ve davranışları ile yansıtmalıdır. Güler yüzlü, sabırlı, tutarlı, sevecen, ve anlayışlı bir öğretmen kişiliği, öğrencinin derse güdülenmesinin ön koşuludur.

- Öğretmen, öğrencilerini yakından tanımalı ve eğitim amaçları ile sınıfın beklentilerini uyumlaştırmalıdır. Ancak sınıf tümüyle tek tip öğrencilerden oluşmaz.

Dersin başında öğretmenin konuyu tanıtmaması ve amaçları açıklaması, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekici nitelikte olmalıdır. Böylece öğrencilerin konu üzerinde yoğunlaşmaları, güçlükleri çözmede kararlılık göstermeleri ve kendilerini derse vermeleri kolaylaşır. Ancak bu durumun uygun özendiricilerle desteklenmemesi halinde, uzun sürmeyeceği bilinmelidir.

Öğretmenin, öğrencisine istenilen davranışları kazandırabilmesi ve etkili sınıf yönetimi becerisine sahip olabilmesi için öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını yükseltmesi gerekir. Bunu sağlayabilmek için ,öğrenciyi güdülemenin yollarının neler olduğunu bilmelidir

- 1. Öğrencileri güdüleme yollarından biri, onlarda istenilen bir davranışı kazandırmada model olmaktır. Özellikle ilkokul yıllarında öğrenciler, öğretmenlerini taklit ederek öğrenme yolunu tercih ederler. Bu nedenle öğretmen hangi davranışı yada davranışları öğrencilerine kazandırmak istiyorsa bunları öğrencilerinin gözlemlerine sunabilmelidir. Yani kendi davranışlarında göstermelidir. Aksi bir durumun gözlenmesi, öğretmenin sözleri ile davranışları arasındaki tutarsızlığı gösterecek, bu da öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının düşmesine yol açacaktır

- 2. Öğretmen öğrenciyi derse güdüleyen, sosyal kabul, sevgi, ait olma, bağlanma, başarma gibi gereksinimlerin bireyler arası farklılıklara göre değiştiğini bilmelidir.

Bu nedenle her öğrenciyi gereksinimler sıra dizimine göre, bireysel olarak güdüleyebilmek için uygun yöntemler geliştirmelidir.

- 3 .Başarılı bir öğrenme ,kaygı ,heyecan ve başarısızlık endişesi gibi duyguların yok edilmesine bağlıdır.Bu nedenle öğrenme ortamında iklimin yumuşak olmasına özen gösterilmelidir.Ayrıca öğretmen, öğrencilerin derse eşit ölçüde katılımını sağlayarak, sınıfta demokratik ve kolektif bir öğretim stili yapılandırmalıdır.

- 4.Öğretmen, öğrencinin psikolojik yada fizyolojik sorunlarının güdülenme açısından önemli bir etken olduğunu bilmeli, öğrencilerini yakından izleyerek, onların kişisel sorunlarına kayıtsız kalmadığını göstermelidir
- 5.Öğretmen ödül ve ceza kullanımında , gerçekçi ve tutarlı bir yol izlemelidir. Öğrencinin onurunu kıracak cezalara başvurmamalı, ayrıca sürekli ödüllendirmenin ve bu amaçla aynı özendiricileri kullanmanın yararsız olduğunu bilmelidir

- 6.Öğretmenin başarısızlıktan korkulmaması gerektiğini her zaman ve her durumda vurgulaması özellikle içe kapanık (çekingen) öğrencileri güdüleyebilir. “Herkesin yanlış yapabileceği, önemli olanın yanlışlardan ders almak olduğu düşüncesi, öğretmen için de geçerlidir.” Bazı öğrenciler sınıfta “ alay edilirim “ korkusuyla konuşmak istemezler. Böyle bir durumda, öğretmen, öğrencilerin cevapları yanlış olsa bile, olumlu pekiştiriciler kullanarak korkuları azaltmalıdır.

- 7. Öğrenilecek şeyleri bir sorunla ilişkilendirmektir. Öğrenci öğreneceklerinin gerçekten öğrenilmesi gerekli şeyler olduğuna inanmalı ve bunların hangi problemin çözümünde kullanacağını bilmelidir. Sorun olmayınca bireydeki değişim güdüsünü görmek zorlaşır. Öğretmen öğrencilerine “depremden korunmak için okul ve sınıf ortamında ne gibi tedbirler almamız gerekiyor biliyor musunuz?” diye bir soru yönelterek onların deprem konusuna güdülenmeleri sağlayabilir. Uygulama niteliği olmayan edilgen öğrenmeler, öğrenciyi güdüleme yerine onun öğrenmesine engel olur.

- 8.Öğretmen, öğrenciyi utandırma, eleştirme, gülünç duruma sokma , küçük düşürme ve cezalandırma, suçlama ve tehdit gibi davranışlardan kendini soyutlamalıdır. Etkili bir mesaj, “yapılanı eleştirmek yerine yapılması beklenenle ilgili bilgi iletmelidir.” Örneğin, “Hasan zil çaldığında koridorda oyalanıyorsun ve sınıfa geç kalıyorsun” yerine Hasan, zil çaldığında herkesin sırasında olması gerekiyor” şeklindeki bir ifade bilgi içeren yargısız bir mesajdır.

- 9.Öğrencileri güdülemenin yollarından biri de sözel övgünün kullanılmasıdır. Her öğrencinin övülebilecek bir davranışı vardır. Öğretmen bunu görmeli ve beğendiğini öğrencilere belli etmelidir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu övgüyü, istedik davranışları ortaya çıkarma amacıyla ziyade, hatalı şekilde onları kontrol amacıyla kullanmaktadır
- 10.Öğrencinin dikkati, sürekli olarak öğrenme materyaline kanalize edilmelidir. Etkin sınıf yönetiminin temel hedeflerinden biri, öğrencinin dikkatini sürekli öğrenme materyaline kanalize etme, diğeri öğrenme motivasyonunu artırma ve bir diğeri de öğrencilerde öğrenmeye yönelik içsel kontrolü geliştirme olarak tanımlanmaktadır.

- 11.Güler yüzlü, sabırlı, tutarlı, sevecen, dürüst ve anlayışlı bir öğretmen kişiliği, öğrencinin derse güdülenmesinin ön şartıdır. Bu bağlamda öğretmenin öğrenci ile kurduğu iletişimin niteliği ve kapsamı belirleyici bir faktördür.

12 .Öğrencileri güdülemenin yollarından biride bireyler arasındaki farklılıkların dikkate alınarak güdülemenin yapılmasıdır. Başarılı bir güdüleme öğrencinin ilgi beklenti ve ihtiyaçlarına yatay ve insancıl bir iletişim örtüsünün sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle öğretmen üretken bir öğrenme ortamının oluşturulmasına katkıda bulunan öğretim stratejileri ve sınıf ortamının düzenlenebilmesi için öğrenciler arasındaki ilgi, yetenek, ihtiyaç, değer ve -ekonomik durum, vb. özellikleri ve bunların düzeylerini dikkate alarak öğrencileri güdülemelidir

- Sınıflarda farklı, kişilik örüntülerine sahip öğrenciler vardır. Örneğin, Hasan matematik dersinde çok istekli ve coşkulu bir davranış gösterirken aynı istek ve coşku, Ayşe'de gözlenmeyebilir. Diğer yandan Hasan'ın matematik dersinde gözlenen istek ve coşkusu fen bilgisi dersinde o ölçüde gözlenmeyebilir. Bu tür durumlar, öğrencilerin öğretim yaşantılarına yönelik algı ve beklentilerinin farklı olmasına ve kişilik özelliklerindeki farklılıklara bağlanabilir. Etkin bir sınıf yönetimi öğrencilerin kendi davranışlarını değerlendirme ve kontrol etmede içsel normlar oluşturmalarına katkıda bulunur.

13 .Öğretim yaşantıları, öğrencilerin gereksinimlerine uygun ve anlamlı olmalıdır

14 .Öğrenciler, öğretim yaşantılarından haz duyarak öğrenebilmelidir

- 15. Öğretmen, öğretim yaşantısının özelliklerine göre farklı yöntem ve tekniklerle ders işlemeli, aynı ders içinde birden çok yöntem ve tekniği bir arada kullanmaya özen göstermelidir.

16 .Öğrencinin başarısız olmasına izin verilmemeli, her öğrencinin kapasitesi ölçüsünde başarılı olabileceği bilinciyle, öğrenme hedeflerini gerçekçi bir şekilde belirlenmelidir.

17 .Güdülenmenin, öğrencilerin gereksinim ve dilek düzeylerine göre farklılaşması olgusundan hareketle, öğretmen öğretimi bireyselleştirmek için çaba göstermelidir.

18 .Öğretmen sınıf içi düzenin ve çevresel koşulların, güdülemede önemli etkenler olduğunu bilmelidir.bu bağlamda konunun niteliğine göre, sınıfın yeniden düzenlenmesi,duruma uygun kaynak, araç ve gerecin sağlanması, uzman konukların çağırılması gibi etkinliklere başvurmalıdır

- 19. Her öğretim etkinliğinin, pratik yaşam açısından doğruları ve yararları gösterilerek, öğrenme, hayat ile ilişkilendirilmelidir. Böylece öğrenci, gereksinimlerinin karşılandığını fark ederek yeni durumlara daha büyük merak ve coşku ile katılabilir

Dersin başında öğretmenin konuyu tanıtması ve amaçları açıklaması, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekici nitelikte olmalıdır. Böylece öğrencilerin konu üzerinde yoğunlaşmaları, güçlükleri çözümede kararlık göstermeleri ve kendilerini derse vermeleri kolaylaşır. Ancak bu durumun uygun özendiricilerle desteklenmemesi halinde, uzun sürmeyeceği bilinmelidir.

○ GENÇLERİ DERS ÇALIŞMAYA MOTİVE ETME YOLLARI

- Ders çalıştıktan sonra kendini ödüllendirmeyi gence öğretmek; ders çalışmadığı zaman ödüle ulaşmamasını sağlamak ve öğretmek.
- Ders çalışmanın bulmaca çözmeye, bulmaca çözenin oyun oynamaya olan benzerliğinden faydalanarak ders çalışmayı eğlenceli bir düşünce oyunu sistemine dönüştürmek

- Ders çalışmayı renklendirmeye çalışmak, beş duyunun beşini de hitap etmeye gayret göstererek (hatta altıncı hissi de katarak) öğrenmeyi hızlandırmak ve kalıcı hale getirmek.

○ ÖĞRENCİLER NASIL MOTİVE EDİLİR?

- Derslere başlarken ilginç, şaşırtıcı, merak uyandırıcı sorular sorun.
- Çalışmaları mümkün mertebe aktif, araştırmacı, heyecanlı faydalı hale getirin.
- Bütün öğrencilerin neyi, nasıl yapacaklarını; hedefe nasıl gideceklerini bilip bilmediklerinden emin olun.
- Öğrenciler arasında zeka, sosyal-ekonomik-kültürel geçmiş, okula ve bazı derslere karşı tutum açılarından ayrılıklar olduğunu her zaman dikkate alın.
- Öğrencilerin temel ihtiyaçlarını doyumalarına yardımcı olun.

- Sınıfın fiziki şartlarını hesaba katın.
- Öğrencilerle ilgilendiğinizi, onlara sınıfınızın öğrencileri olduğunu hissettirin.
- Bütün öğrencilerin az da olsa saygınlık kazanabilmelerini sağlayın.
- Öğrencilere her konuda seçenekler sunun.
- Olumlu bir benlik kavramı geliştirmelerine yardım edin

- Olumlu yanları vurgulayarak sonuçlar hakkında geri bildirim verin.
- Öğrencileri kendilerini yönlendirerek öğrenmeleri için cesaretlendirin.
- Öğrencilerin özgüvenlerini ve başarı ihtiyaçlarını geliştirin.
- Öğrencilere sorumluluk vermek, onları kendileriyle yarıştırmak suretiyle motive edin

○ MOTİVASYONU KATLEDEN CÜMLELER

- Bu işi becereceğini sanmıyorum ama neyse....
- Bu problemi ancak benim anlattığım şekilde çözebilirsin!
- Ne yani? Bunlarda iş mi?
- Seni kimse burada zorla tutmuyor.
- Senden bir baltaya sap olmayacağını herkes iyi biliyor!
- Sende bir ışık göremiyorum!
- Kafa değil, odun mübarek

- Mecbursun bu işi yapmaya!
- Kimsenin gözünün yaşına bakmam,ona göre!
- Senin tipin zaten fiyasko!
- Seni gözüm hiç tutmadı
- Size anlatacağıma duvara anlatsam daha iyi!
- Bir çocuk bile bunu senden daha iyi yapar!

